

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

Saksb.: Ole Christian Skogstad (miljø)
Magne Haukås (reindrift)
e-post: fmnoosk@fylkesmannen.no
Tlf:
Vår ref: 2012/6398
Deres ref:
Vår dato: 19.05.2017
Deres dato: 23.03.2017
Arkivkode: 561

Uttalelse til ny søknad om konsesjon for bygging av Hoffmannselva kraftverk - Hamarøy

Fylkesmannen i Nordland viser til oversendelse datert 23.03.17 vedlagt søknad om konsesjon for bygging av Hoffmannselva kraftverk.

Konklusjon

Med bakgrunn i fiskefaglige og friluftslivsfaglige vurderinger opprettholder Fylkesmannen tidligere fraråding av utbygging av Hoffmannselva kraftverk. Også ut fra hensynet til reindrift frarådes omsøkte utbygging.

Kort om prosjektet

I dette prosjektet er det planlagt å utnytte et fall i Hoffmannselva mellom kote 69,5 og kote 47. Installasjonen vil være på 3,2 MW med en estimert årsproduksjon på 16,6 GWh. Planlagt slipp av minstevannføring er 1,61 m³/s fra 1. mai – 30. september (sommer) og 0,91 m³/s fra 1. oktober – 30. april (vinter). Det er til forskjell fra tidligere søknad ikke søkt om å regulere Fjerdevatnet mellom 71,5 og 72,5 moh.

Tidligere omsøkte konsesjon for Hoffmannselva kraftverk hadde en annen løsning med lengre fallstrekning som følge av at inntaket lå lengre opp i vassdraget (kote 72). Ut fra hensynet til reindrift og trekkleia spesielt, samt negative konsekvenser for regionalt verdifulle krigsminner og for gyte- og oppvekstområder for laks, sjøørret og ørret, avsto NVE i 2014 den opprinnelige konsesjonssøknaden.

Fylkesmannens vurdering

Naturmangfold

Fylkesmannen frarådet i brev av 09.04.13 forrige konsesjonssøknad ut fra hensynet til ørretens og evt. laksens gyte- og oppvekstområder i nedre del av Hoffmannselva. Vi var klar på at vannføringen i elvas nedre 300- 400 meterne ikke burde reduseres. Også hensynet til storlomens hekkehabitat i Fjerdevatnet inngikk i vårt vurderingsgrunnlag. Ettersom det ikke lenger er aktuelt med regulering av Fjerdevatnet vil konflikten med tanke på storlom reduseres betraktelig.

De reviderte utbyggingsplanene gir imidlertid ingen reduksjon i de negative virkningene redusert vannføring vil få for fisk og annen akvatiske arter i Hoffmannselva. Utbyggingen av vannkraften i Sagelvvassdraget fra 1955 og fram til i dag har medført en rekke inngrep som har endret de naturlige forholdene for ørret og røye i berørte innsjøer og elvestrekninger. De

rapporter og vurderinger som foreligger tyder på at utfisking av røye i bl.a. Sandnesvatnet er et tiltak som er viktig for å bedre kvaliteten på røyebestandene og opprettholde et attraktivt fiske av røye og ørret i et populært og lett tilgjengelig friluftsområde. Det vil være svært uheldig med en forringelse av en innløpselv som fungerer som gyte- og oppvekstområde for ørret i nedre del av vassdraget.

Friluftsliv

Sagvatnan er et viktig friluftslivsområde, jf. FK00000208, og mye av bruken er knyttet til vassdraget og fiske. Gitt dette vil de negative effektene som de fysiske tiltakene vil gi, så vel som redusert produksjon av bunndyr og ørret, slå negativt ut for brukerinteressene i en del av et vassdrag som allerede er tungt utnyttet til kraftproduksjon.

Reindrift

Tidligere søknad om utbygging av Hoffmannselva var på høring 2013. Områdestyret i Nordland (daværende regionale reindriftsforvaltning) fremmet innsigelse til Hoffmannselva kraftverk på grunn av manglende utredning av konsekvenser for reindrift og på grunn av reindriftrasé over Hoffmannselva. I 2014 gav NVE avslag til søknaden.

Søknaden som nå er på høring er å anse som en ny søknad. Nåværende søknad skiller seg fra tidligere søknad på en del punkter. Inntaket er nå planlagt på kote 69,5 i motsetning til tidligere søknad hvor inntaket var planlagt på kote 72. Dette gjør at inntaksbassenget og inntaksdam i mindre grad berører flyttleia over Hoffmannselva ved utløpet av Fjerdevatnet.

Konsekvensene for reindriftrasé må imidlertid sees i sammenheng med at Landbruks- og matdepartementet i oktober 2014 gav tillatelse til omlegging av flyttleia ved kryssing av E6. Tillatelsen til omlegging ble gitt med en rekke betingelser. Statens vegvesen stod bak søknaden om omlegging. Bakgrunnen er utbedringer av E6 som vil gjøre det umulig å krysse vegen med rein slik det gjøres i dag. Med søknaden var det en reindriftfaglig rapport som konkluderte med at omlegging av flyttleia vil medføre konsekvenser for reindriftrasé i anleggsfasen samt inntil 10 år etter utbyggingen. Rapporten påpekte utfordringene med å tilvenne reinflokken til en ny flyttleia. Det er derfor svært uheldig om det blir anleggsvirksomhet og kommer flere inngrep i dette området samtidig som reinflokken skal tilvennes ny flyttleitrasé. Ny trasé for flytting av rein over E6 skal nå gå nærmere Falkelv, jf. figur 1.

Figur 1. Illustrasjon fra søknad om omlegging av flyttleia. Blå piler markerer sannsynlig ny trasé for flytting av rein over E6. Det vil fremdeles være mest naturlig å krysse Hoffmannselva ved utløpet av Fjerdevatnet som i dag.

Dersom det gis konsesjon til Hoffannselva kraftverk, vil det etter vår vurdering ikke være mulig å bruke flyttleia i anleggsperioden. Det er etter reindriftingslovens § 22, ikke lov å hindre bruken av reindriftings flyttleier. Utbygger må i så fall måtte søke Landbruks- og matdepartementet om midlertidig omlegging av flyttleia for anleggsperioden.

Videre vil også adkomsvei og massedeponi medføre negative konsekvenser for reindrifta. Det er foreslått to alternative områder for massedeponi – begge i reindriftings flyttleie. Av de to foreslåtte massedeponiområdene, er det etter vår vurdering størst negative konsekvenser ved Tømmerneset. Her er det fra før svært utfordrende å flytte med rein på grunn av E6 og avfallsanlegg. Foreslått deponiområde ved Falkelva er også i et område som reindrifta bruker til flyttleie. Siden det her er snakk om å fylle igjen et masseuttak, anser vi det som mindre konfliktfyllt for reindrifta enn deponering ved Tømmerneset.

Søknaden om utbygging av Hoffmannselva må også sees i sammenheng med andre gjennomførte og planlagte tiltak i Stajggo-Håbmer reinbeitedistrikt. Kraftutbygginger, større utbedringer av E6, hyttebygging mm. beslaglegger beiteland både direkte og indirekte fordi reinen unnviker slike områder. Anleggsvirksomhet flere steder i utmarka samtidig over år, medfører at reinen ikke får beitero.

Videre medfører stadig anleggsvirksomhet i reinbeiteområdene til vanskelige driftforhold for reieneierene. For eksempel kan det bidra til forsterke problemene reindrifta allerede har med store tap til rovvilt. Rovvilt er en stor utfordring for reinbeitedistriktene. Inngrep i tidligere inngrepsfrie områder reduserer mulighetene for reindrifta til å møte disse utfordringene. Ved rovviltangrep kan det være nødvendig å samle og flytte reinflokkene til andre beiteområder. Både anleggsvirksomhet og inngrep kan vanskeliggjøre samling av rein, og det kan bli ekstra utfordrende å holde reinflokkene under oppsyn. Dette gir økte tap til rovvilt. Dersom man ikke får samlet sammen og flyttet hele reinflokkene, blir den gjenværende reinen svært utsatt for rovviltangrep.

Av hensyn til reindriftings bruk av området, samlet belastning for reinbeitedistriktet og forholdet til omlegging av flyttleie i forbindelse med utbedringer av E6, ble det også til de nå reviderte planene for Hoffmannselva kraftverk vurdert å fremme innsigelse. Under tvil fremmes det likevel ikke innsigelse, men Fylkesmannen vil sterkt fraråde at det gis konsesjon for bygging av Hoffmannselva kraftverk.

Dersom NVE velger å gi konsesjon til kraftverket, må dette avklares med Landbruks- og matdepartementet for å unngå at tiltaket kommer i motstrid med vedtak om omlegging av flyttleie i forbindelse med utbedring av E6.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Ole Christian Skogstad
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:
Nordland fylkeskommune
Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland
Hamarøy kommune
Ståjggo-Hábmer reinbeitedistrikt v/ Per Isak Labba
Miljødirektoratet